

ÉN választottalak benneteket

Jn 15,16

a Szeged – Belvárosi R. K. Plébánia és az Agapé Könyvkiadó közös kiadványa | 2015. március

Kik is azok a szerzetesek, mit is nevezünk megszentelt életnek, hogyan is élnek azok a férfiak és nők, akikről bár itt-ott hallunk, létezésüket értelmünkkel felfogjuk, mégis alig-alig tudunk róluk valamit, életük egy átlag ember számára titokzatos és megfoghatatlan. Még ha ismerünk is közülük egyet-kettőt, vagy az utcán, rendi ruhájukba öltözve feltűnnek számunkra, akkor is csak halvány sejtésünk lehet arról, hogy mi is az ő lényegük valójában. Puskely Mária Kordia S.S.N.D. – aki maga is a szerzetesi életformát választotta hivatásául – Szerzetesek c. művének bevezetőjében a következőképpen határozza meg és jellemzi ezt a létállapotot:

Szerzeteseknek nevezzük azokat a megszentelt életállapotú férfiakat és nőket, akik meghatározott szabályok — régi magyar szóval „szerzet” vagy „szerzés” — szerint az engedelmesség, tisztaság és szegénység hármas evangéliumi tanácsára tett fogadalom alapján rendezik be közösségi életüket.

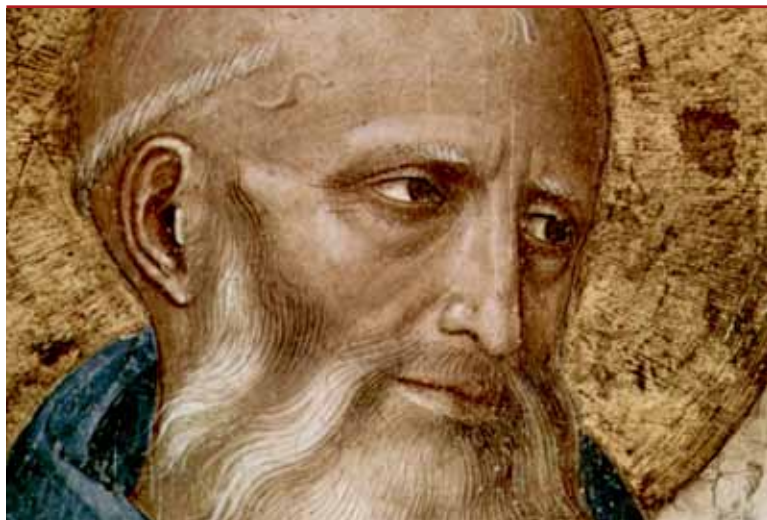
Istenre irányuló szeretetüket elsősorban imában, „imává vált” életükben fejezik ki (a világtól való elzártság, a klauzúra különböző fokozataival), továbbá azzal, hogy embertársaikban magát Krisztust szolgálják. Végeredményben valamennyi szerzetescsalád a nyugati szerzetesség atyja, Szent Benedek „Ora et labora” (Imádkozzál és dolgozzál) jelmondatának sokféle hangszerelésében keresi és váltja életté azt a karizmát, amelyet a Szentlélektől kapott a közösség szolgálatára. (...)

A szerzetes konszekrált (megszentelt) élete végső elemzésben a szeretet misztériuma. Megközelítése pragmatikus szem-

pontból teljesen kilátástalan. A szerzetes, megtapasztalva Isten megelőző „örök szeretetét”, beleszeret Istenbe, s szabad elhatározással hagyja, hogy Jézus megbűvölje. Nincs más vágya, minthogy Őérte mindent elhagyjon, ami csak akadály lehet Isten és öközötte. Istennek teljesen átadja magát, s úgy szeresse őt, amint arra maga Isten vágyódik... A szerzetes nem azért értékes az Egyház vagy a társadalom számára, mert beteget ápol, mert olcsó – vagy ingyen – munkaerő, hanem azért, mert próféta – szűz – vértanú – remete mivoltában Isten eljövendő országának tanúságtévője.

„Isten szeretet!” – ezt hirdeti a szerzetes: Antal és Gergely, Baszileiosz és Makrina, Benedek és Skolasztika, Ferenc és Klára, Özséb és Margit, János és Teréz, Ignác és Angéla, Maximilián és Edit... Ez életük titka, az egyetlen mondanivalójuk, ezer hangon, ezerféle helyzetben, életben és halálban. Ha hiányoznak, az Egyház szívéből hiányzik valami... Jelenlétükkel viszont megtermékenyül az Egyház élete, erőteljesen növekszik Isten népének lelki gazdagsága. A szerzetesek „Krisztust követik, aki szűzen és szegényen, a kereszthalálig menő engedelmisségével váltotta és szentelte meg a világot. Így ezek lelkes szeretettel – amelyet a Szentlélek áraszt a szívükbe – mindinkább Krisztusért élnek és az ő testéért, amely az Egyház. Következésképpen minél bensőbbben egyesülnek Krisztussal önmaguk és egész életük átadásával, annál virágzóbb lesz az Egyház élete s annál termékenyebb apostolsága” (Perfectae Caritatis I.).

Nursiai
Szent Benedek
↓

A könyv utószavában pedig az Egyházi Törvénykönyv (SzIT, Bp., 1985. Fordította és magyarázta: Erdő Péter) segítségével ad magyarázatot a szerző néhány – a megszentelt élet intézményeivel kapcsolatos – alapvető fogalomra, melyek meghatározása hozzásegíthet bennünket a szerzetesség életének lényegi megértéséhez.

A megszentelt élet intézményeire vonatkozó közös szabályok

A jelen összeállítás a megszentelt élet intézményeivel, nevezetesen szerzetesintézményekkel és néhány, apostoli életet folytató társasággal foglalkozik. Alig tér ki a megszentelt élet harmadik válfajára, az ún. világi intézményekre.

„Az evangéliumi tanácsok vállalásával *megszentelt élet* (vita consecrata) az az állandó életforma, amellyel a hívők a Szentlélek munkálkodása folytán Krisztust szorosabban követve, teljesen a minden fölött szeretett Istennek szentelik magukat, hogy az ő dicsőségére, az Egyház épülésére és a világ üdvösségére új és különös módon elkötelezve, Isten országának szolgálatában törekedjenek a szeretet tökéletességére, és kiváló jellé válva az Egyházban, a menynevei dicsőséget előre hirdessék.

Ezt az életformát a megszentelt életnek az illetékes egyházi hatóság által kánonilag létesített intézményeiben szabadon vállalják magukra a Krisztus-hívők, akik fogadalmak, vagy intézményük saját törvényei szerint más szent kötelek által vállalják a *tisztaság*, a *szegénység* és az *engedelmesség* megtartását, és a *szerelem* révén, melyre ezek elvezetnek, különös módon kapcsolódnak az Egyházhoz és annak titkához.” (573. kán.) „Erre az állapotra *Isten* különleges *hívása* szólít egyes Krisztus-hívőket” (574,2).

Az evangéliumi tanácsokat vállalók megszentelt életállapota részét alkotja az Egyház életének és szentségének, de nem alkotóeleme az Egyház hierarchiájának.

„A megszentelt életnek az Egyházon belül sok intézménye áll fenn. Ezek, a nekik juttatott kegyelem szerint *különböző adományokkal* rendelkeznek: vagy az imádkozó Krisztust követik szorosabban, vagy az Isten országát hirdetőt vagy az emberek jótevőjét vagy a világban közöttünk élőt, de mindig azt, aki az Atya akaratát teljesíti” (577).

„Az *evangéliumi tanácsok* (= szegénység, tisztaság, engedelmesség), amelyek Krisz-

tusnak, a Mesternek tanításában és példájában gyökereznek, isteni ajándékok: az Egyház az Úrtól kapta, és az ő kegyelméből mindig őrzi őket” (575).

„A *megyéspüspök*, ki-ki a saját területén, formális határozattal *megalapíthatja* a megszentelt élet intézményeit, feltéve, hogy előzőleg kikérte az Apostoli Szentszék véleményét” (579).

A megszentelt élet intézményeire vonatkozó *egyetemes jogi szabályokat* az *Egyházi törvénykönyv* tartalmazza, *saját jogrendszerét* pedig a külső hatóság (helyi ordinárius, Szentszék) által jóváhagyott *Szabályzat (Constitutiones)*. Egyes (ősi) szerzetesrendekben ennek az alapvető Szabályzatnak a neve: *Regula*. Az intézmény belső hatóságai által kidolgozott és jóváhagyott előírások összefoglaló neve: *Directorium, Statutum* stb.

„A megszentelt élet intézménye *pápai jogú*, ha az Apostoli Szentszék létesítette, vagy formális határozattal jóváhagyta. *Egyházmegyei jogú* viszont, ha a megyéspüspök létesítette, és az Apostoli Szentszék jóváhagyó határozatot nyert” (589).

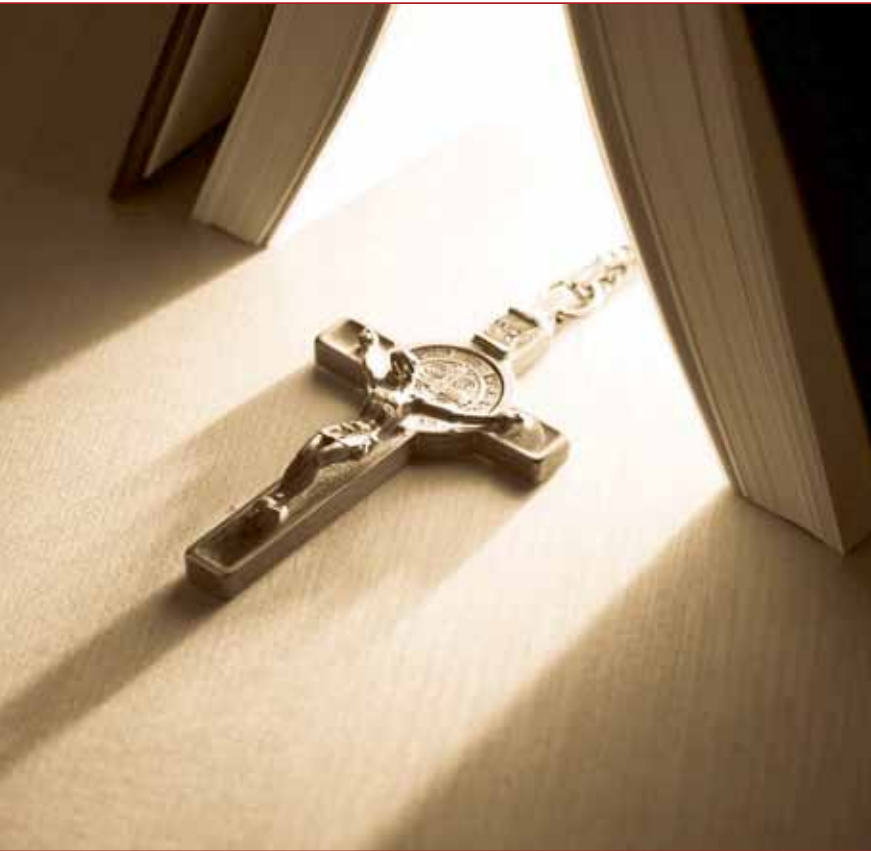
„Az egyházmegyei jogi intézmény (...) a megyéspüspök különleges felügyelete alatt marad” (594).

„A megszentelt élet valamely intézményébe *felvételt nyerhet* bármely katolikus, ha megvan a helyes szándéka, rendelkezik az egyetemes és a saját jogban megkívánt tulajdonságokkal és semmi akadály nem gátolja. Senki nem vehető fel megfelelő előkészület nélkül” (597).

„A mennyek országáért vállalt *tisztaság* evangéliumi tanácsa, mely az eljövendő világ jele és az osztatlan szívben a bőségesebb termékenység forrása, magában foglalja a celibátusban való teljes önmegtartóztatás köteleességét” (599).

„A *szegénység* evangéliumi tanácsa annak a Krisztusnak a követése, aki noha gazdag volt, értünk szegénnyé lett; megkívánja a valóságban és lélekben szegény, józanul

a szöveg folytatása a 2015. áprilisi számban lesz olvasható →

munkálkodó és a földi gazdagságtól idegen életmódon kívül az egyes intézmények saját joga szerinti függőséget és korlátozást is a javak használatában és a velük való rendelkezésben” (600).

„Az *engedelmesség*nek a mindhalálig engedelmes Krisztus követésében hittel és szeretettel vállalt evangéliumi tanácsa arra kötelez, hogy akaratainkat alávéssük a törvényes előjáróknak mint Isten helyetteseinek, amikor a saját szabályzatnak megfelelően parancsot adnak” (601).

A megszentelt élet intézményeiben testvéri, *közös élet* folyik. Ez a családias, testvéri közösség segíti a tagokat közös hivatásuk teljesítésében.

Az Egyház a megszentelt élet intézményein kívül mint a Szentlélek sajátos ajándékát elismeri a *remete* vagy *anachoréta* életformát is. A remetének, aki a világtól szigorúan elkülönülve, állandó magányban, csendben, imában, munkában és vezeklésben él, a megyéspüspök kezébe kell letennie a hármass fogadalmat, s az ő fennhatósága alá tartozik (vö. 603,1-2).

Bemutatkoznak:

A PIARISTÁK

forrás: www.magyarokurir.hu

A rend története

A piarista rendet (Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, SchP) Kalazanci Szent József (1557–1648) spanyol pap alapította, aki 1597-től ingyenes iskolát működtetett Rómában, főként szegény fiúgyermek számára.

Közösségét V. Pál pápa 1617-ben kongregációvá, XV. Gergely pápa 1621-ben szerzetesrenddé nyilvánította. Hamarosan a piaristák iskolákat nyitottak Itália több városában, majd Közép-Európában is. A gyors fejlődés azonban feszültségeket keltett, és a Szent Inkvizíció is beavatkozott a rend életébe. Amikor 1648-ban az alapító meghalt, közössége jogilag nem létezett, de tagjainak kitartó szolgálata révén 1669-re ismét elnyerte a szerzetesrendi státuszt. Kalazanci Józsefet 1748-ban boldoggá, majd 1767-ben szentté avatták. Mivel az európai államok a 18. század végétől erős állami ellenőrzés alá vonták is-

kolarendszerüket és az egyházat, a piarista rendtartományok kénytelenek voltak külön életet élni. A 20. század elején a rend ismét egyesült, majd Dél-Amerika, Afrika és Ázsia több országában is létrehozott iskolákat. Ebben meghatározó szerepe volt Tomek Vince generálisnak (1947–1967). Jelenleg a rend 1317 szerzetese 39 ország 228 rendházában működik.

A közösség karizmája, küldetése

A piarista rend tagjaiként arra kaptunk küldetést, hogy az iskola és a nevelés által evangelizáljuk a gyerekeket és fiatalokat, elsősorban a szegényeket. Alapítónk meggyőződése volt, hogy „ha a gyerekeket kiskoruktól fogva szorgalmasan nevelik vallásos életre és műveltségre, kétségkívül remélhető, hogy egész életük alakulása boldog lesz”. Hiszünk tehát abban, hogy a hit és a műveltség egységet alkotnak. Ezt fejezi ki a rend jelmondata is: „Pietas et litterae” (Jámborság és tudomány).

Alapvetőnek tartjuk, hogy a szerzetesi közösség és az iskola környezetében keresztény közösség alakuljon, ahol az egyént megérinthei Isten kegyelme, és ahol választ is adhat erre a megszólításra.

Magyarországi tevékenység

Magyarországon az első piarista iskola 1666-ban Privigyén nyílt meg. A rend a 18. század végétől az ország legnagyobb iskolafenntartójává, tagjai pedig a kulturális élet meghatározó szereplőivé váltak. A trianoni változások és a kommunista diktatúra következtében csupán két működő piarista iskolánk maradt, Kecskeméten és Budapesten.

A rendszerváltozás után visszatértünk legtöbb régi helyükre, és új utakat is kerestünk; jelenleg nyolc városban (Budapest, Göd, Kecskemét, Mosonmagyaróvár, Nagykanizsa, Sátoraljaújhely, Szeged és Vác) működtetünk óvodákat, általános és középiskolákat, kollégiumokat, szakképző iskolát, művészeti iskolát, szakkollégiumot és hittudományi főiskolát a mai fiatalok teljes emberi kibontakozásának szolgálatában. Közel 10 éve Csíkszeredában is megtelepedtünk, hogy bekapcsolódjunk az ottani fiatalok szolgálatába.

Jövő, kihívások, tervek

Iskolai közösségeinkben fejlesztő közeget kívánunk biztosítani a hozzánk fordulóknak, hogy személyes hivatásukat megtalálva érett, elkötelezett és a közjót szolgáló személyekké válhassanak. Legfőbb kihívásunk, hogy intézményeinkben minden diák egyformán részesüljön a piarista pedagógia értékeiből, ehhez szükséges, hogy

országos szinten összefogjuk projektjeinket, törekvéseinket. Ezt a célt szolgálja a jelenleg formálódó Piarista Pedagógiai Intézet. Tavaly tanáraink részére elindítottuk az akkreditált Piarista Pedagógiai Alapképzést, amely a piarista lelkiségre és nevelési elvekre épül. Kezdetektől fogva fontosnak tartjuk a mélyszegénységben élők lelki-szellemi felemelkedésének támogatását is, ezért 2014 szeptemberében Sátoraljaújhelyen egy új, ezen a területen működő program előkészítésébe fogtunk.

Programok a megszentelt élet évében

Egyrészt élünk azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a szerzetesi év nagy alkalmi jelentenek: tavasszal bekapcsolódunk az egész magyar szerzetességet megszólító zarándoklatba és közös ünneplésbe Mátraverebély-Szentkúton, ősszel pedig a Szerzetesek tere programjain és a szerzetesi életről szóló konferencián veszünk részt.

Másrészt sok olyan esemény történik saját tartományunkban és rendünkben, amelyek alkalmat adnak, hogy erősödjünk és megújuljunk szerzetesi hivatásunkban: váci és kecskeméti megtelepedésünk 300 éves, nagykanizsai iskolánk fennállásának 250 éves jubileumát ünnepeljük, tavasszal tartományi káptalant tartunk, nyáron pedig a piarista rend egyetemes káptalanja lesz hazánkban – először történelmünk során. Ez az év továbbá lehetőséget ad arra is, hogy diákjaink felé is megmutassuk a szerzetesi életet mint ma is lehetséges életformát.

Piarista Rend Magyar Tartománya

← 300 éve
hitre, tudásra –
Vác, 1714-2014